NICOLETA NEŞU

PRINCIPII DE FILOSOFIE A LIMBAJULUI ÎN ABORDAREA CONTRASTIVĂ A ACTULUI DIDACTIC DE PREDARE A LIMBILOR STRĂINE. PREMISE TEORETICE*

Lucrarea de faţă reprezintă partea introductivă, de natură teoretică, a unui proiect de cercetare mai amplu asupra necesităţii şi importanţei abordării de tip contrastiv şi cultural a actului de predare, respectiv, învăţare a limbilor străine. Instrumentele de lucru sunt reprezentate, în această primă fază, de trecerea în revistă a unor principii cheie ale filosofiei limbajului, aşa cum apar ele la Aristotel, W. von Humboldt şi E. Coşeriu, principii ce se referă, în primul rând, la natura şi funcţiile limbajului, la dualitatea procesului comunicativ, la relativismul lingvistic, la conceptele de formă şi substanţă etc. Toate acestea vor fi subliniate din perspectiva ce ne interesează în mod particular, şi anume în ce fel aceste principii ne pot orienta şi ghida în procesul didactic prin utilizarea unei abordări de tip contrastiv şi cultural, de punere în paralel, la nivel lingvistic şi apoi cultural, a limbii materne (a celor care studiază) cu limba străină ce urmează a fi predată, respectiv, învăţată. Într-o etapă ulterioară a cercetării, ce se va concretiza într-un studiu aparte, ne vom opri asupra rolului de mediator pe care expresiile idiomatice şi metaforele pot să-l aibă în cadrul unei abordări de acest gen. Atât expresiile idiomatice cât şi metaforele vor fi utilizate şi studiate nu din punctul de vedere al unei „retorici" a limbajului, nici ca „simplă" utilizare stilistică, ci ca elemente constitutive, structurale, care aparţin laturii creative intrinseci a limbajului uman, chei de acces spre mentalitatea şi adâncurile culturale ale poporului care dă naştere respectivei limbi istorice – altfel spus, reprezintă, din punctul nostru de vedere, şi vom încerca să aducem argumente în susţinerea ideii noastre, instrumente necesare şi complementare „clasicului" demers de natură structuralistă de prezentare/predare a unei limbi străine.

La începutul anilor 1800, filozoful german Wilhelm von Humboldt afirma:

> „Nici măcar cu privire la epocile sale de început nu putem presupune că limbajul se limita la un număr neînsemnat de cuvinte, cum facem de obicei atunci când, în loc să-i căutăm originea în înclinaţia primară către sociabilitatea umană liberă, îl atribuim îndeosebi nevoii de ajutor reciproc şi proiectăm umanitatea într-o imaginară stare naturală iniţială. Aceste două păreri se numără printre cele mai greşite idei pe care ni le putem face despre limbaj. Pe de-o parte, omul nu este chiar atât de neajutorat şi, pe de altă parte, doar pentru a cere şi a primi ajutor, sunetele articulate ar fi fost de ajuns" (Humboldt 1836/2008, p. 95).

* Fragmente din această intervenţie au fost prezentate în cadrul simpozionului internaţional *Poétique, mythes et croyances*, organizat de către Universitatea Liberă din Bruxelles în anul 2013.

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

Am ales acest citat ca punct de plecare al lucrării noastre pentru că am considerat că este extrem de actual şi că reflectă în mod concis şi combate, în acelaşi timp, una dintre direcţiile şi abordările cele mai frecvent întâlnite în didactica limbilor străine: metoda care are la bază preponderenţa criteriului necesităţii practice, de supravieţuire, de comunicare (înţeleasă sub aspectul ei limitativ, de „strictă" transmitere de informaţie). Este metoda care se bucură de „succes" comercial, exprimat în termeni de marketing şi vânzări, este metoda care se „traduce", în mod practic, în manuale de învăţare a limbilor străine în 10/30 de zile, cu sau fără profesor, ghiduri de conversaţii, metode *e-learning* rapide, jocuri interactive pe internet, pentru a le cita pe cele mai cunoscute. Dar este şi metoda care, de la bun început, poate fi sursă de greşeli, de neînţelegeri şi inexactităţi care rezultă, mai ales, dintr-o necesitate de a demonstra o regulă, expusă sumar, prin crearea unor contexte artificiale, ce se regăsesc cu greu în aspectele comunicative propriu-zise ale limbii vorbite. Într-o formă abreviată, putem să o considerăm ca fiind o metodă eficientă pentru un prim contact cu limba străină, la un nivel superficial al ei, pentru a pune bazele unui nivel „satisfăcător" de cunoştinţe lingvistice, care să permită transmiterea, într-o formă elementară şi simplă, a unei informaţii, a unui gând, a unei idei etc.

Este ceea ce, credem noi, s-ar putea numi, printr-o inversare a termenilor, satisfacerea unei necesităţi de ordin practic de cunoaştere a unei limbi şi care, ca un nivel de bază, poate fi acceptat *doar* ca punct de pornire în studiul acesteia. Însă fără a ne opri aici. Pentru că, indiferent de raţiunile sau aspectele pur pragmatice care pot determina o persoană să se apropie de o limbă străină şi indiferent de nivelul la care doreşte să ajungă în stăpânirea acesteia, cum spunea acelaşi W. von Humboldt, realitatea lingvistică cu care ea se va confrunta pe parcursul acestui proces este de altă natură:

> „[...] limba este, într-un fel, manifestarea exterioară a spiritului popoarelor; limba este spiritul lor, iar spiritul lor este limba lor. Oricât am vrea, nu le putem gândi niciodată îndeajuns de identice" (*ibidem*, p. 80),

iar, din acest punct de vedere,

> „[...1 învăţarea unei limbi străine ar trebui să însemne dobândirea unei noi perspective în viziunea asupra lumii de până în acel moment – şi, până la un punct, chiar înseamnă aşa ceva, de vreme ce orice limbă conţine întreaga ţesătură de concepte şi modul de reprezentare ale unei părţi a umanităţii" (*ibidem*, p. 95).

Acest lucru presupune „acceptarea" imediată şi necondiţionată, sub forma unui act politic, cum îl va numi mai târziu E. Coşeriu, a acestei noi viziuni asupra unei realităţi obiectuale comune, deoarece

> „[...] prin acelaşi act în virtutea căruia urzeşte, pornind din interiorul său, reţeaua propriei limbi, omul se implică în aceasta şi orice limbă trasează în jurul poporului căruia îi aparţine un cerc din care nu se poate ieşi decât trecând, în aceeaşi secundă, în cercul altei limbi" (*ibidem*, p. 82).

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

Or, este bine ştiut, de la Aristotel încoace, că limbajul nu reprezintă un dat, un lucru gata făcut, nu ne este dat sub forma unui produs finit – *ergon* –, ci, dimpotrivă, limbajul, ca trăsătură specific umană, ce înseamnă expresie liberă şi intenţională a conţinuturilor conştiinţei noastre, adică *logos semantikos*, este activitate de producere, este totalitatea actelor de vorbire, este, cum o numea filozoful grec, *energeia*. Drept urmare, definiţia sa este şi trebuie să fie una de natură „genetică", în sensul că o limbă istorică reprezintă „efortul veşnic reluat al spiritului de a face sunetul articulat să exprime ideea" (*ibidem*). Limbajul trebuie văzut, astfel, ca ceea ce este în realitate: o activitate creatoare, adică o „activitate care merge dincolo de propria sa potenţă, depăşeşte tehnica învăţată" (Coşeriu 2000, p. 236).

Acest mod de a considera limbajul ne permite să-l examinăm din trei perspective: ca fapt-activitate de creaţie (activitate), ca fapt-de tehnică (competenţă) şi ca produs. Definind limbajul ca activitate umană universală, realizată în mod individual şi conform unor tehnici istoric determinate prin limbi, E. Coşeriu (*ibidem*, p. 233–248) vede limbajul sub cele trei aspecte: **A. *universal*** = facultatea generală, universală de a vorbi, caracterizat prin competenţa elocuţională – a şti să vorbeşti în general –, având drept conţinut lingvistic desemnarea şi caracterizat prin coerenţă, aspect studiat de disciplina pe care el o numeşte „lingvistica vorbirii" (ce cuprinde: tehnica generală a vorbirii, posibilităţile universale ale limbajului şi posibilităţile expresive non-lingvistice, principiile universale ale gândirii, referinţa la faptele extralingvistice, contextele) şi de o „gramatică generală", pe care o înţelege ca teorie gramaticală, cu sarcina de a defini categoriile verbale, precum şi categoriile, funcţiile şi procedeele gramaticale; **B. *istoric*** = facultatea de a vorbi o limbă istorică, un idiom, caracterizat prin competenţa idiomatică – a şti să vorbeşti o anumită limbă –, având drept conţinut semantic semnificarea, studiat de „gramatica descriptivă", în care categoriile universale sunt „verificate" şi „inventariate", care nu defineşte, ci descrie modul particular în care funcţionează categoria universală în limba istorică respectivă; cu alte cuvinte, sarcina gramaticii la nivelul istoric al limbajului constă în descrierea categoriilor proprii limbii respective, identificarea categoriilor universale în limbă, precum şi stabilirea schemelor lor materiale ale exprimării şi ale realizării lor efective; **C. *individual*** = facultatea de a produce un discurs/text, adică un act lingvistic concret, realizat într-un spaţiu/timp concret, caracterizat printr-o competenţă expresivă – a şti să produci un text apropriat situaţiei de comunicare în care te afli –, având drept conţinut lingvistic sensul şi studiat de o disciplină precum lingvistica textului, iar o abordare gramaticală la acest nivel presupune, ca obiectiv, analiza propriu-zisă a unui text-ocurenţă, adică identificarea funcţiilor gramaticale exprimate efectiv. Această tripartiţie a nivelurilor limbajului care reprezintă nucleul de bază al concepţiei integraliste asupra limbajului şi pe care aici, din motive obiective, am prezentat-o într-o formă extrem de redusă, este deosebit de importantă atunci când este vorba despre actul de predare a limbilor străine[1].

[1] Despre necesitatea şi importanţa rezultatelor practice ale aplicării principiilor filosofiei limbajului în actul de predare a limbilor străine, în general, şi al limbii române, în particular, am conferenţiat

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

Ca urmare, înţelegerea acestei tripartiţii în esenţa sa, precum şi înţelegerea actului comunicativ în dualitatea lui intrinsecă cu respectarea ordinii în care se dispun cele două aspecte ale sale, în actul concret de predare a unei limbi străine se „traduc" prin mutarea accentului de la „predarea", respectiv „învăţarea" unei limbi străine sub aspectul strict şi cu finalitatea restrictivă a dezvoltării unei competenţe comunicative, în absenţa unui cadru contextual mai larg, mai cuprinzător, al culturii şi al mentalităţii poporului care produce limba respectivă, înspre posibilitatea stabilirii unei comunicări, în sensul de comuniune, de împărtăşire a conţinuturilor semantice respective şi a realităţilor care le produc. Această mutaţie presupune grefarea, proiectarea şi completarea noţiunilor gramaticale cu noţiuni de literatură, istorie, mitologie, noţiuni culturale în general. În plus, o atare deplasare a accentului scoate în evidenţă şi un alt aspect, şi anume conceptul-cheie de *relativism lingvistic*, înţeles ca viziune proprie asupra unei realităţi comune propuse de fiecare limbă în parte, contribuţia specifică, subiectivă, pe care fiecare limbă istorică/idiom/dialect o aduce viziunii generale, înţelegerii realităţii comune, obiectuale. Acest concept l-am plasat în centrul abordării de tip contrastiv a metodologiei didactice, în care limba străină vine prezentată din punctul de vedere al diferenţelor şi al apropierilor de limba maternă, considerată ca structurantă pentru organizarea mentală a celui care învaţă o limbă străină.

Acceptarea ideii humboldtiene conform căreia

> „[...] producerea limbajului este o necesitate internă a umanităţii, nu ceva pur şi simplu extern şi necesar întreţinerii unei comunicări comunitare; ea este o necesitate ancorată în propria natură a umanităţii, ceva indispensabil dezvoltării spirituale a acesteia şi dobândirii unei concepţii despre lume" (Humboldt 1863/2008, p. 61),

precum şi cea conform căreia

> „[...] vorbirea între două persoane nu este în niciun fel comparabilă cu simpla transmitere a unui conţinut. Atât în cel care înţelege, cât şi în cel care vorbeşte acest conţinut trebuie să se dezvolte din forţa interioară proprie a subiectului" (*ibidem*, p. 91).

ne va conduce, în actul predării unei limbi ca limbă străină, la conştientizarea faptului că este total insuficient şi complet steril a ne opri, metodologic vorbind, la „formulele magice" de învăţare/predare la care ne refeream la începutul intervenţiei noastre. Mai mult decât atât, nici măcar concepţia – destul de răspândită, de altfel – conform căreia o limbă străină trebuie învăţată prin aceeaşi metodă prin care un copil învaţă propria limbă maternă, dacă este înţeleasă greşit, în mod restrictiv şi unilateral, nu este nici ea fertilă, pentru că

> „[...] felul în care copiii îşi însuşesc limba nu se reduce la acumularea de cuvinte, la depozitarea lor în memorie şi la îngânarea lor ulterioară cu ajutorul buzelor, ci este, mai

şi în cadrul altor colocvii internaţionale organizate pe această temă la Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca (septembrie 2011), Universitatea din Sorbona (Paris, mai 2012), Universitatea din Bucureşti (decembrie 2012 şi 2013), Universitatea Liberă din Bruxelles (2013).

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

degrabă, o creștere progresivă a facultății limbajului, o dată cu vârsta și prin exercițiu" (*ibidem*, p. 92).

Cu alte cuvinte, nu avem de-a face și nu trebuie să ne bazăm pe un procedeu de învățare mecanică a unei limbi, ci este vorba despre o dezvoltare a facultății limbajului pe baza unei limbi istorice. „Modelul" va fi, întotdeauna, cel al limbii materne, motiv pentru care am pledat, pe parcursul activității noastre, așa după cum spuneam mai sus, pentru o abordare de tip contrastiv a procesului de predare/învățare, bineînțeles acolo unde structura lingvistică a grupului o permite. La întrebarea „de ce o astfel de abordare?" răspunsul îl găsim tot la Humboldt:

„[...] dacă limbajul nu s-ar afla într-o relație adevărată și specifică cu originea lui chiar fizică, atunci cum ar putea limba patriei noastre să posede, pentru omul cultivat, ca și pentru cel necultivat, o putere și o vibrație intimă atât de mari în comparație cu o limbă străină, încât, dacă ne răsună în auz după o îndelungată absență, pare să ne salute cu un fel de vrajă spontană, trezind în noi un fel de nostalgie pentru lucruri îndepărtate?Această trăire se întemeiază evident nu pe componenta spirituală a limbii, pe ideea sau pe sentimentul exprimate, ci tocmai pe ceea ce este în ea mai inexplicabil și mi individual, adică pe sonoritatea ei; este ca și cum prin sunetul limbii materne am percepe o parte din sinele nostru. [...] Într-o limbă străină transpunem întotdeauna, într-o măsură mai mică sau mai mare, propria *viziune asupra lumii, mai bine zis, viziunea asupra lumii specifică limbii noastre* [...] [subl. n.]" (*ibidem*, p. 94–95).

Un alt argument în favoarea abordării contrastive a limbilor și a necesității plasării aspectelor de ordin strict lingvistic în descrierea unei limbi într-un context cultural lărgit îl constituie conceptele humboldtiene de formă și substanță. Fără a insista aici în detaliu asupra acestora, mă limitez la a cita câte o definiție pentru fiecare, doar pentru a scoate în evidență faptul că și acestea „susțin" alegerea noastră:

„Acest element constant și uniform propriu activității spiritului de a aduce sunetul articulat la înălțimea expresiei gândirii – element conceput în modul cel mai complet posibil, în configurația sa, și reprezentat sistematic – constituie forma limbii" (*ibidem*, p. 83–84).

„Substanța reală a limbii este, pe de o parte, sunetul ca atare, iar, pe de altă parte, totalitatea impresiilor sensibile și a mișcărilor spontane ale spiritului, care precedă formarea conceptului prin intermediul limbii" (*ibidem*, p. 86).

Când vine vorba însă despre diferențele și asemănările dintre limbi – problemă centrală în demersul contrastiv – vorbim doar despre ***formă***:

„[...] identitatea limbilor, ca și înrudirea dintre limbi, trebuie să se bazeze pe identitatea și înrudirea dintre formele lor [...]. Forma decide în mod exclusiv cu ce alte limbi se înrudește o anumită limbă. [...] Diferențele dintre limbi se bazează pe forma lor – această formă se află în cea mai strânsă legătură cu dispozițiile spirituale ale națiunilor și cu forța spirituală care o pătrunde în clipa în care este produsă sau transformată" (*ibidem*, p. 87–88).

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

W. von Humboldt distinge, astfel, între forma fonică şi întrebuinţarea sa cu scopul desemnării obiectelor şi îmbinării ideilor. În timp ce aceasta din urmă se întemeiază pe exigenţele pe care gândirea le impune limbajului şi din care izvorăsc legile generale ale limbajului – şi deci, este aceeaşi pentru toţi vorbitorii - forma reprezintă „adevăratul principiu constitutiv şi orientativ" al diversităţii lingvistice, atât în sine cât şi prin forţa pe care ea o opune tendinţei interne a limbii; cu alte cuvinte, este o „parte componentă a organismului uman", în strânsă legătură cu forţa internă a spiritului şi strâns legată de ansamblul înclinaţiilor unei naţiuni; cu alte cuvinte, reprezintă „forma individuală a oricărei limbi" (*ibidem*, p. 88–89). Ca urmare,

> „[...] forma fonetică este în primul rând aceea care se află la baza diferenţei dintre limbi",

deoarece, în concepţia sa,

> „[...] sunetul fizic, realizat în mod concret, este singurul care constituie cu adevărat limbajul; sunetul admite chiar o mult mai mare varietate a diferenţelor decât cele care pot fi constatate în privinţa formei interne a limbii, care prezintă, în mod necesar, o mai mare uniformitate" (*ibidem*, p. 115).

De aceea, în mod coerent, descrierea unei limbi trebuie să pornească tocmai de la sistemul specific în care orice limbă se integrează pe parcursul celor trei stadii ale formării sale, stadii pe care W. von Humboldt le numeşte: radicalii liberi, cuvintele derivate din aceştia şi formele generale latente în natura limbii în care acestea se desăvârşesc.

> „Acest sistem este, ca să spunem aşa, albia prin care curge, de la o epocă la alta, şuvoiul limbii; direcţiile ei generale sunt trasate de acest sistem, iar o analiză perseverentă este în măsură, pe aceste baze, să ne reorienteze către fenomenele cele mai individuale ale limbii."

Şi, mai departe:

> „Dacă ne reprezentăm limba ca pe o lume secundară pe care omul o obiectivizează producând-o din sine pe baza impresiilor pe care le primeşte de la lumea reală, atunci cuvintele sunt singurele obiecte din respectiva lume secundară cărora trebuie să li se conserve individualitatea, inclusiv în privinţa formei" (*ibidem*, p. 106).

Pornind de la aceste percepte humboldtiene şi trecând în planul aplicativ concret, cel al actului propriu-zis de predare a limbilor, E. Coşeriu afirmă necesitatea luării în considerare a trei aspecte ale gramaticii: formele, funcţiile şi relaţiile gramaticale ce caracterizează şi disting limbile; în termeni pur coşerieni, *ce*, *de ce* şi *cum*. Din acest punct de vedere, în abordarea comparativă a două limbi, la nivelul manifestării lor istorice, în opinia sa, putem întâlni: **1.** construcţii diferite pentru funcţii analoge (cazul articolului); **2.** diversitate funcţională cu construcţii când similare, analoage, când diferite; **3.** diversitate în relaţii, adică în trecerile posibile de la o paradigmă la alta (Coşeriu 2000, p. 230). Vorbitorii nativi intuiesc şi cunosc aceste relaţii care există între diferitele paradigme ale limbii lor şi trebuie, în mo-

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

mentul învățării unei limbi străine, să recunoască faptul că aceste paradigme pot fi diferite de la o limbă la alta. Este, considerăm noi, rolul profesorului de a pune în evidență, de a sublinia și de a insista tocmai asupra acestor asemănări și diferențe între limba maternă a studentului și limba străină care i se predă. Așa după cum subliniam și pe parcursul unor intervenții anterioare, concepția coșeriană asupra limbajului, în special, tripartiția planurilor limbajului, ajută foarte mult la clarificarea conceptelor și a domeniilor căror acestea aparțin. De exemplu, odată stabilit faptul că nivelului universal al vorbirii îi aparțin categorii precum cea a cazului, a determinării, a timpului etc., se poate trece la explicarea faptului că limbajul se manifestă întotdeauna ca limbă (unde aceste categorii se materializează, uneori în moduri complet diferite) – ceea ce presupune o tehnică istorică și o tradiție care vin ambalate într-o solidaritate cu alți vorbitori ai aceleiași limbi, actuali sau din trecut. Planul istoric este, astfel, planul „semnificatelor" și al „funcțiilor de limbă", iar limba istorică împletește în sine „tehnica liberă" cu „discursul repetat", într-un balans permanent între elementele constitutive ale limbii și regulile aferente utilizării lor, pe de-o parte, precum și totalitatea a tot ceea ce se reia, din trecut, în vorbirea prezentă a unei comunități, pe de altă parte. Limba istorică este caracterizată de diferențe diatopice (în spațiul geografic), diferențe diastratice (în spațiul socio-cultural) și diferențe diafazice (între diferite tipuri de modalități de expresie – vorbit/scris). Obiectul specific însă al descrierii lingvistice îl constituie limba funcțională, adică o tehnică lingvistică în întregime determinată în cele trei sensuri: sintopic, sinstratic și sinfazic ce funcționează în mod efectiv și imediat în discursuri/texte, ca tehnică virtuală (tip lingvistic, sistem, normă) și tehnică realizată (vorbire)[2].

În opinia noastră, actul de predare „ideal", adică cel bazat pe întrepătrunderea abordării lingvistice de tip contrastiv cu abordarea de tip cultural, pornește doar de la conceptul de limbă funcțională, pentru a ajunge, în mod gradual, la „umplerea" de conținuturi culturale pe care limba istorică le posedă. Aici intervine, considerăm noi, rolul contextelor, a expresiilor idiomatice, a operelor literare etc. în actul complet de predare a unei limbi străine; pentru că, așa după cum E. Coșeriu a afirmat de nenumărate ori, a ști să vorbești o limbă înseamnă atât competență elocuțională și idiomatică, cât și competență expresivă, căci limba se „vorbește" prin texte – a ști să vorbești o limbă nu înseamnă doar cunoașterea, posesia unei competențe lingvistice la nivel „biologic", cât mai ales a unei competențe lingvistice la nivel cultural, care le cuprinde pe toate trei. Iar din acest punct de vedere profesorul are „obligația" de a prezenta nu doar descrierea sterilă a regulilor de gramatică, a normelor și a funcționării unei limbi, ci și funcționarea acesteia în mecanismul cultural mai amplu care îi dă specificitate și individualitate.

[2] Pentru conceptul de limbă funcțională, vezi și Coșeriu 2000, p. 249–274

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

Coşeriu 2000 = Eugeniu Coşeriu, *Lecţii de lingvistică generală*, Editura Arc, Chişinău, 2000.
Humboldt 2008 = Wilhelm von Humboldt, *Despre diversitatea structurală a limbilor şi influenţa ei asupra dezvoltării spirituale a umanităţii*, Editura Humanitas, Bucureşti, p. 2008.
Neşu 2012a = Nicoleta Neşu, *Premise de filosofia limbajului în didactica limbilor străine – studiu de caz*, în *Limba română: variaţie sincronică, variaţie diacronică. Actele celui de al XII-lea Colocviu Internaţional al Departamentului de Lingvistică (Bucureşti, 14–15 decembrie 2012)*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2013.
Neşu 2012b = Nicoleta Neşu, *Aspecte ale traducerii ca mediere lingvistico-culturală în predarea limbii române ca limbă străină*, în E. Platon, A. Arieşan (eds), *Noi perspective în abordarea limbii române ca limbă străină/ca limbă non maternă*, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2012, p. 53–69.
Neşu 2012c = Nicoleta Neşu, *Rolul filosofiei limbajului în predarea limbii materne ca limbă străină*, în *Perspective şi practici inovante în predarea limbii, literaturii şi civilizaţiei româneşti în universităţile din străinătate*, Paris (în curs de apariţie).

THE PHILOSOPHY OF LANGUAGE IN THE CONTRASTIVE APPROACH OF THE DIDACTIC PROCESS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES (*Abstract*)

The present paper tries to emphasize the importance of some key-concepts from the philosophy of language in the contrastive approach of the didactic process – teaching and learning of a foreign language.

Cuvinte-cheie: *limbaj, actul de predare, actul de învăţare, procesul de comunicare, limbă străină/limbă maternă*.
Keywords: *language, teaching process, learning process, communication process, foreign language/mother tongue*.

Università di Roma „La Sapienza”
Roma, Piazzale Aldo Moro, 5
Italia
nnesu@yahoo.com

BDD-V668 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:51:49 UTC)